

 МАУП	ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ» Фаховий медико-фармацевтичний коледж Циклова комісія загальнофармацевтичних дисциплін
ЗАТВЕРДЖУЮ Директор Фахового медико-фармацевтичного коледжу Наталія ТВЕРДОХЛІБ «29» серпня 2025 р.	Схвалено на засіданні циклової комісії загальнофармацевтичних дисциплін Протокол № 1 від 28.08.2025 р. Голова ЦК Тетяна ШИЛЕНКО

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ЕКОНОМІКА У ФАРМАЦІЇ»**

Галузь знань:	I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Спеціальність:	I8 Фармація
Освітньо-професійна програма:	Фармація, промислова фармація
Освітня кваліфікація:	фаховий молодший бакалавр
Професійна кваліфікація:	фармацевт
Статус освітнього компонента:	обов'язковий
Форма навчання:	денна

Денна (на основі БЗСО) Курс: 3
Семестр: 5,6

Денна (на основі ПЗСО) Курс: 2
Семестр: 3,4

Обсяг кредитів ECTS: 7

Всього годин за навчальним планом: 210 год

- лекції 30 год
- практичні заняття 72 год
- самостійна робота студентів 108 год
- залік, екзамен

Київ 2025

Розробник(-и)силабусу освітнього компоненту:

ДОЛГА Валентина, к.е.н., викладач вищої категорії

Викладач:

ДОЛГА Валентина, к.е.н., викладач вищої категорії

Силабус розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії

Протокол №1 від 28.08.2025 р.

Голова циклової комісії _____ Тетяна ШИЛЕНКО

Силабус перевірено

«19» 08 2025 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Катерина КАРДАВА

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол
№ _____

підпис ПРІЗВИЩЕ Ім'я

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол
№ _____

підпис ПРІЗВИЩЕ Ім'я

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол
№ _____

підпис ПРІЗВИЩЕ Ім'я

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол
№ _____

підпис ПРІЗВИЩЕ Ім'я

ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»

Фаховий медико-фармацевтичний коледж

Назва освітнього компоненту	Організація та економіка у фармації
Викладач(-і)	ДОЛГА Валентина Олександрівна
Портфоліо викладача	
Контактний телефон	
Електронна адреса	valentynadolha77@gmail.com
Сторінка освітнього компоненту на сайті	
Консультації	Відповідно до розкладу консультацій. Можливі онлайн консультації через ZOOM. Для погодження часу онлайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.

**1.Коротка анотація до освітнього компонента
«ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ЕКОНОМІКА У ФАРМАЦІЇ»**

Організація та економіка фармації входить до циклу професійних навчальних дисциплін, що забезпечує підготовку фармацевтичних кадрів, які, володіючи теоретичними знаннями та фаховими компетентностями, можуть надавати якісну фармацевтичну допомогу (послугу) населенню, дотримуючись вимог діючої законодавчої, нормативно-правової бази України та положень чинних Належних практик.

Предметом вивчення нормативної дисципліни є організаційні та економічні аспекти фармацевтичної діяльності.

2. Мета та цілі курсу

Мета курсу - формування у майбутніх фахівців фармації спеціальних (фахових) компетентностей щодо організаційно-економічних, правових аспектів професійної діяльності в умовах сучасного фармацевтичного ринку, які дозволяють успішно соціалізуватися, навчатися, провадити професійну діяльність, пов'язану зі сферою обігу лікарських засобів та інших товарів аптечного асортименту на відповідних посадах, здатних вирішувати типові спеціалізовані задачі в сфері фармацевтичної діяльності галузі охорони здоров'я або у процесі навчання.

Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні

знати:

- основні етапи розвитку історії розвитку фармації;
- принципи фармацевтичної етики та деонтології;

- основні нормативні документи з питань охорони здоров'я, функціонування аптечних (фармацевтичних) підприємств різних форм власності і господарювання;
- організацію діяльності аптечних закладів;
- порядок постачання аптечних установ;
- особливості забезпечення населення лікарськими засобами в сучасних умовах;
- правила виписування та порядок приймання рецептів;
- правила відпуску лікарських засобів з аптек;
- порядок здійснення контролю якості лікарських засобів в Україні;
- основні принципи організації системи фармацевтичної інформації;
- основні поняття фармакоеконіміки;
- порядок здійснення внутрішньогосподарського обліку та звітності;
- порядок проведення інвентаризації;
- порядок нарахування заробітної плати;
- сутність основних економічних показників торгівельної діяльності аптеки.

вміти:

- користуватися нормативною, довідковою, навчальною та науковою літературою для вирішення професійних задач;
- використовувати фармацевтичну інформацію в професійній діяльності;
- організувати свою роботу на посадах, які можуть займати фармацевти в аптеках;
- здійснювати відпуск лікарських засобів населенню, лікувально-профілактичним та іншим закладам;
- дотримуватися норм фармацевтичної етики та деонтології під час виконання своїх посадових обов'язків;
- здійснювати приймання рецептів;
- контролювати якість лікарських засобів під час їх приймання, зберігання, виготовлення та відпуску;
- здійснювати відпуск лікарських засобів по рецептам та без рецептурний відпуск;
- здійснювати облік рецептури;
- організувати свою роботу на посадах, які можуть займати фармацевти на аптечних складах (оптових фармацевтичних фірмах);
- вести облік робочого часу;
- вести внутрішньогосподарського облік операцій, пов'язаний з рухом товарно-матеріальних цінностей в аптечних закладах;
- проводити касові операції з застосуванням РРО;

- складати звітність структурних підрозділів аптеки та товарного звіту аптеки;
- проводити інвентаризацію товарно-матеріальних цінностей та відобразити її результати в обліковій документації;
- аналізувати основні показники торгівельно-фінансової діяльності аптек.

3. Формат курсу: очний (offline).

4. Компетентнісний потенціал предмета та програмні результати навчання

інтегральна компетентність: Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання в медичній галузі або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів відповідної науки та може характеризуватися певною невизначеністю умов; відповідальність за результати своєї діяльності; здійснення контролю інших осіб у визначених ситуаціях.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 7. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії

фахові компетентності (спеціальні (СК):

СК 1. Здатність до застосування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці.

СК 2. Здатність до вміння задовольняти потреби пацієнта протягом різних періодів життя (включаючи процес умирання), шляхом обстеження, діагностики, планування та виконання медичних втручань, оцінювання результату та корекції індивідуальних планів догляду та супроводу пацієнта.

СК 3. Здатність до самоменеджменту у професійній медичній діяльності.

СК 4. Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними й соціальними працівниками на засадах сімейно-орієнтованого підходу, враховуючи

особливості здоров'я чи перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори довкілля, здійснювати санітарно-просвітницьку роботу.

СК 5. Здатність до динамічної адаптації та саморегуляції у важких життєвих і професійних ситуаціях з урахуванням механізму управління власними емоційною, мотиваційно-вольовою, когнітивною сферами.

СК 6. Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності, для ефективного надання допомоги пацієнту протягом життя, з урахуванням усіх його проблем зі здоров'ям.

СК 7. Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства.

СК 8. Здатність до використання інформаційного простору та сучасних цифрових технологій в професійній медичній діяльності.

СК 9. Здатність до використання сукупностей професійних навичок (умінь) при підготовці та проведенні діагностичних досліджень та застосовуванні дезінфікуючих і лікарських засобів у професійній діяльності.

СК 10. Здатність до забезпечення безпеки пацієнта, дотримання принципів інфекційної та особистої безпеки, збереження здоров'я у процесі здійснення догляду, виконання маніпуляцій, процедур, при переміщенні та транспортуванні пацієнта, наданні екстреної медичної допомоги.

СК 11. Здатність до застосування сукупностей втручань та дій для забезпечення пацієнту гідного ставлення, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.

СК 12. Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя).

СК 13. Здатність до використання професійно профільованих знань, умінь та навичок для здійснення санітарно-гігієнічних і лабораторних досліджень, протиепідемічних та дезінфекційних заходів.

СК 14. Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.

СК 15. Здатність до здійснення профілактичних втручань, спрямованих на зменшення інфекційних захворювань серед дорослого та дитячого населення, зокрема вакцинацію згідно з календарем профілактичних щеплень та екстрену імунопрофілактику, включаючи її популяризацію

5. Тривалість курсу: 210 год. (7 кредитів ECTS), з них 102 год. аудиторної роботи, 108 год. самостійної роботи.

6. Статус освітнього компонента: обов'язковий.

7. Пререквізити:

Основи економічної теорії

Медична інформатика, інформаційні технології в фармації

Фармакологія та медична рецептура

Історія медицини та фармакологія

Безпека життєдіяльності та охорона праці в галузі

8. Політика курсу

Дотримання принципів академічної доброчесності.

Не толеруються жодні форми порушення академічної доброчесності. Очікується, що роботи студентів будуть самостійними, їх власними оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей. Під час виконання письмових контрольних робіт, модульних контрольних, тестування, підготовки до відповіді на екзамені користування зовнішніми джерелами заборонено. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем.

Дотримання принципів та норм етики і професійної деонтології. Під час занять здобувачі вищої освіти діють із позицій академічної доброчесності, професійної етики та деонтології, дотримуються правил внутрішнього розпорядку коледжу. Ведуть себе толерантно, доброзичливо та виважено у спілкуванні між собою та викладачами.

Відвідування занять. Студенти повинні відвідувати усі лекції, практичні та лабораторні заняття курсу та інформувати викладача про неможливість відвідати заняття.

Політика дедлайну. Студенти зобов'язані дотримуватися термінів, передбачених курсом і визначених для виконання усіх видів робіт.

Порядок відпрацювання пропущених занять. Відпрацювання пропущених занять без поважної причини відбувається згідно з графіком відпрацювань та консультацій. Відпрацювання пропущених занять з поважної причини може проводитися також улюбий зручний час для викладача.

Перескладання підсумкової оцінки з метою її підвищення не допускається, окрім ситуацій передбачених нормативними документами коледжу, або неявки на підсумковий контроль з поважної причини.

9. Структура освітнього компонента

№ з/п	Теми	Кількість годин			
		Загальний обсяг	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1 семестр					
1.	Організаційна структура та регламентація діяльності аптечних закладів. Охорона праці та санітарні вимоги при роботі в аптечних закладах.	6	1	1	4
2.	Організація діяльності аптек. Вступний інструктаж з охорони праці	6	1	3	2
3.	Організація роботи аптеки з рецептурою. Правила виписування рецептів.	8	1	3	4
4.	Особливі випадки виписування та оформлення рецептів. Охорона праці при роботі з наркотичними, психотропними, отруйними та сильнодіяними засобами.	6	1	1	4
5.	Особливості виписування та відпуску ліків на безкоштовних та пільгових засадах.	8	1	3	4
6.	Правила визначення вартості лікарських засобів.	4	1	1	2
7.	Внутрішньоаптечний контроль якості лікарських засобів.	8	1	3	4
8.	Облік амбулаторної рецептури. Організація виготовлення лікарських засобів. Оформлення відпуску лікарських засобів амбулаторного (індивідуального) чи серійного виготовлення.	8	1	3	4
9.	Організація роботи з товарними запасами. Організація прийому товару в аптеці. Порядок зберігання ЛЗ та ВМП в аптеці. Відпуск товарів з відділов запасів. Виробнича функція відділу запасів.	8	1	3	4
10.	Ціноутворення на готові лікарські засоби.	6	1	1	4

Підсумковий контроль		2		2	
Разом за семестр		70	10	24	36
2 семестр					
11.	Організація безрецептурного відпуску лікарських засобів. Організація роботи дрібно-роздрібної мережі.	10	2	4	4
12.	Організація забезпечення ЛЗ та ВМП стаціонарних хворих. Порядок постачання ЛПЗ.	8	1	3	4
13.	Організація постачання аптечних установ. Аптечний склад. Прийом товару.	8	1	3	4
14.	Державна система забезпечення якості лікарських засобів і виробів медичного призначення	10	1	5	4
15.	Основи економіки аптечних закладів. Облік і звітність в аптечній мережі. Поняття про облік	8	1	3	4
16.	Облік господарських засобів. Облік надходження ТМЦ до аптек.	8	1	3	4
17.	Товарообіг аптечних підприємств	6	1	1	4
18.	Облік інших видів витрат товару. Облік руху інших ТМЦ.	6	1	1	4
19.	Основні та обігові засоби аптечних підприємств. Планування надходження товарів.	6	1	3	2
20.	Основи ціноутворення на ГЛЗ та ВМП в оптових цінах та роздрібних цінах.	8	1	3	4
21.	Облік витрат товару.	4	1	1	2
22.	Облік касових операцій.	8	1	3	4
23.	Облік безготівкових взаємних розрахунків.	6	1	1	4
24.	Система оплати праці аптечних працівників. Облік праці і заробітної плати в аптечних установах.	8	1	3	4
25.	Трудове право.	4	1	1	2
26.	Організація інформаційного (рекламного) забезпечення реалізації безрецептурних	6	1	1	4

	препаратів.				
27.	Інвентаризація ТМЦ. Порядок проведення.	8	1	3	4
28.	Розрахунки прибутку та рентабельності.	8	1	3	4
29.	Витрати аптечного підприємства. Звітність аптек.	8	1	3	4
Підсумковий контроль		2		2	
Разом за семестр		140	20	48	72
	Усього	210	30	72	108

10. Форми і методи навчання

Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є: лекції, практичні заняття; самостійна робота студентів (СРС); консультації.

Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання; словесні та наочні – під час лекційних занять та консультацій, практичні – під час практичних та самостійних робіт.

Зважаючи на актуальність проблеми модернізації змісту освіти, надається перевага інтерактивним методам подання навчального матеріалу, як-от: створення проблемних ситуацій; робота у великих і малих групах (умовно «фахових»); елементи рольових вправ, наближених до виробничих ситуацій; спонукати здобувачів освіти до використання комп'ютерних технологій, що оптимізує, інтенсифікує освітній процес.

11. Види та форми контролю:

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті з обов'язковим виставленням оцінки. Проводиться у вигляді усного опитування, тестування, розв'язування розрахункових задач.

Контроль змістового модуля: усне та письмове опитування.

Умови допуску до контролю змістового модуля: наявність мінімальної кількості балів за заняття змістового модулю.

Модульний контроль відбувається в кінці вивчення блока.

Семестровий контроль

Форма семестрового контролю: залік, екзамен

Умови допуску до семестрового контролю: поточний рейтинг не менше 36 рейтингових балів, наявність мінімальної кількості балів за контроль змістового модулю, відсутність невідпрацьованих пропусків практичних занять, виконання всіх вимог, які передбачені робочою програмою освітнього компонента.

12. Оцінювання знань

Протягом вивчення освітнього компоненту всі види діяльності студента підлягають контролю, як поточному (на кожному занятті), так і підсумковому (під час контрольних заходів).

Підсумковий контроль – це діагностика засвоєння студентом матеріалу модулю (кредиту). Вивчення освітнього компоненту закінчується заліком та екзаменом.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям теми та під час індивідуальної роботи викладача зі студентом для тих тем і питань, які студент опрацьовує самостійно і вони не належать до структури практичного заняття.

13. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

За 100-бальною(рейтинговою) шкалою

Максимальна кількість рейтингових балів, що присвоюється студентам при засвоєнні модулю (залікового кредиту) – 100, в т. ч. за поточну навчальну діяльність – 60 балів, за результатами модульного контролю – 40 балів. Оцінка за освітній компонент виставляється як середня арифметична оцінка засвоєння всіх модулів і має визначення за системою ECTS.

Оцінювання поточної навчальної діяльності

При засвоєнні кожної теми модулю за поточну навчальну діяльність студента виставляються оцінки за бальною шкалою, у межах визначеної для теми кількості балів.

Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль відбувається в кінці вивчення блоків змістових модулів.

Оцінювання самостійної роботи здобувача освіти

Під час контролю за змістовими модулями.

14. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Залік, екзамен.

Після закінчення вивчення модулю, поточна навчальна діяльність оцінюється шляхом додавання кількості балів, набраних студентом за змістові модулі. Максимальна кількість, яку може набрати студент при вивченні модулю, з додаванням балів за самостійну роботу, дорівнює 60 балам. Мінімальна кількість, яку може набрати студент при вивченні модулю, з додаванням балів за самостійну роботу, дорівнює 36 балам.

Оцінювання семестрового контролю здійснюється в межах від 24 до 40 балів.

Оцінка за освітній компонент А, В, С, D, Е виставляється лише студентам, яким зараховані усі модулі з дисципліни.

Конвертація кількості балів за освітній компонент в оцінки за шкалою ECTS та національною шкалою

Бали	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно (зараховано)	A
82–89	Дуже добре (зараховано)	B
75–81	Добре (зараховано)	C
67–74	Задовільно (зараховано)	D
60–66	Достатньо (зараховано)	E
35–59	Незадовільно (незараховано)	FX
1–34	Не допущений	F

Оцінка з освітнього компоненту FX, F виставляється студентам, яким не зараховано хоча б один модуль з освітнього компоненту після завершення його вивчення.

Оцінка FX виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але не склали підсумковий контроль. Вони мають право на повторне складання не більше 2 разів під час канікул та впродовж 2 (додаткових) тижнів після закінчення семестру за графіком, затвердженим директором.

Студенти, які одержали оцінку F по завершенню вивчення освітнього компоненту (не виконали робочу програму хоча б з одного модулю, або не набрали за поточну навчальну діяльність з модулю мінімальну кількість балів) повинні пройти повторне навчання за індивідуальним навчальним планом.

15. Питання до підсумкового контролю (заліку та екзамену)

1. Перелік закладів, які належать до аптечних (фармацевтичних).
2. Якими законодавчими актами регламентована діяльність аптечних закладів?
3. Аптека, її завдання.
4. Типи та види аптек.
5. Організаційна структура аптек залежно від специфіки діяльності, функції відділів.
6. Приміщення аптеки, їх призначення та оснащення.
7. Критерії спеціалізації аптек.
8. Штат аптеки.
9. Види матеріальної відповідальності, їх сутність, умови застосування.
10. Вимоги до техніки безпеки й особистої гігієни персоналу при роботі в аптеках.
11. Вимоги до розміщення та складу приміщень аптечного складу.
12. Аптечний склад, його функції та організаційна структура.
13. Приймальний відділ, його завдання та функції. Організація приймання товарів
14. Організація праці оперативних відділів аптечного складу.
15. Особливості зберігання, безпека праці та відпуск наркотичних, психотропних, отруйних лікарських засобів з аптечного складу.

16. Відпуск товару зі складу.
17. Основні завдання та функції міжлікарняних та лікарняних аптек.
18. Структура приміщень міжлікарняних та лікарняних аптек та їх оснащення.
19. Організація відпуску товарів з міжлікарняних та лікарняних аптек до лікувально-профілактичних закладів.
20. Асептичний блок. Вимоги до техніки безпеки і виробничої санітарії при виготовленні лікарських засобів.
21. Основні завдання Державної інспекції з контролю якості лікарських засобів.
22. Основні завдання, приміщення та оснащення лабораторій з контролю якості лікарських засобів.
23. Товарні запаси: визначення потреби та організація їх замовлення від постачальників.
24. Організація приймання товарів в аптеці.
25. Порядок здійснення вхідного контролю якості товарів, що надійшли в аптеку.
26. Особливості приймання наркотичних, психотропних, отруйних лікарських засобів та прекурсорів.
27. Загальні вимоги до організації зберігання лікарських засобів та виробів медичного призначення в аптечних умовах.
28. Особливості зберігання наркотичних, психотропних, отруйних лікарських засобів та прекурсорів.
29. Особливості зберігання вогнебезпечних та вибухонебезпечних лікарських засобів.
30. Особливості зберігання гумових виробів, перев'язувальних засобів та лікарської рослинної сировини.
31. Порядок проведення лабораторно-фасувальних робіт, їх облік
32. Організація роботи з приймання рецептів.
33. Рецепт, його значення та структура.
34. Загальні правила виписування рецепта.
35. Особливості оформлення рецептів на наркотичні, психотропні, отруйні лікарські засоби та прекурсори.
36. Особливості оформлення рецептів на безоплатний та пільговий відпуск ліків.
37. Порядок приймання рецептів.
38. Термін зберігання рецептів в аптеці.
39. Реєстрація рецептів.
40. Сутність показника рецептури, структура рецептури.
41. Предметно-кількісний облік, його ведення.
- 42.

43. Порядок таксування різних видів лікарських форм.
44. Сутність видів внутрішньоаптечного контролю.
45. Правила оформлення до відпуску виготовлених в аптеці лікарських засобів.
46. Відпуск лікарських засобів по рецептам. Обов'язки фармацевтичного працівника при відпуску по рецептам.
47. Фармацевтична етика та деонтологія при спілкуванні з клієнтами, колегами та медичними працівниками.
48. Порівняльна характеристика аптечного пункту та аптечного кіоску.
49. Оснащення приміщення та асортимент товарів відділу безрецептурного відділу.
50. Сутність концепції відповідального самолікування.
51. ОТС-препарати, їхня характеристика.
52. Критерії віднесення лікарських засобів до безрецептурних.
53. Порядок здійснення фармацевтичної опіки при відпуску ОТС-препаратів.
54. Завдання, організаційна структура, оснащення, штат лабораторій.
55. Назви лікарських засобів (міжнародна непатентована, торговельна, патентована).
56. Основні завдання Державного фармакологічного центру МОЗ України, Державної інспекції з контролю якості лікарських засобів.
57. Характеристика економіки як науки та її рівнів (макро- та мікроекономіки).
58. Облік, його завдання та вимоги до нього, види вимірювачів, які застосовують в обліку.
59. Характеристика системи обліку та звітності.
60. Структура господарських засобів аптеки.
61. Здійснення первинного обліку товарів, що надходять в аптечну установу.
62. Порядок здійснення обліку лікарських засобів, які підлягають предметно-кількісному обліку.
63. Роздрібна реалізація товарів та її облік.
64. Оптова реалізація товарів та її облік.
65. Облік інших витрат товарів, що зменшують товарний запас (на господарчі потреби та ін.).
66. Порядок здійснення касових операцій з застосуванням реєстраторів розрахункових операцій.
67. Порядок ведення обліку прибуткових та видаткових касових операцій.
68. Поняття про дебіторську та кредиторську заборгованість.
69. Форми та системи оплати праці.
70. Порядок нарахування заробітної плати та різних видів доплат.

71. Оплата відпусток.
72. Порядок розрахунку та виплати соціальної допомоги (по тимчасовій непрацездатності, по вагітності та пологам).
73. Розрахунок утримань із заробітної плати.
74. Звітність, її види та значення.
75. Складання звітності структурних підрозділів аптеки щодо руху товарно-матеріальних цінностей.
76. Інвентаризація: завдання, види, випадки проведення.
77. Склад та обов'язки інвентаризаційних комісій.
78. Загальний порядок проведення інвентаризацій.
79. Оформлення інвентаризаційної документації та результатів інвентаризації.
80. Порядок зарахування нестач та надлишків, що виявлені в результаті інвентаризації.
81. Основні економічні показники торговельно-фінансової діяльності аптек та фармацевтичних фірм, їх значення в діяльності аптечних закладів.
82. Товарообіг як економічна категорія, його структура.
83. Торговельні накладення, порядок їх розрахунку.
84. Аналіз товарообігу в загальній сумі та за складовими частинами.
85. Товарні запаси, їх класифікація.
86. Аналіз та розрахунки товарообіговості та товарного запасу.
87. Витрати, їх види та класифікація.
88. Аналіз витрат аптечного підприємства.
89. Прибуток, його характеристика та види. Рентабельність торговельної діяльності.
90. Розрахунки прибутку та рентабельності.
91. Чинники, які впливають на показники прибутку та рентабельності.

16. Перелік навчально-методичної літератури

Основна

1. Організація та економіка фармації: навчально-методичний посібник / Н.М. Косяченко, В.П. Горкуша, В.В. Кобрин, Н.П. Завадська. 2-е видання К.: Медицина, 2021. 224 с.
2. Організація та економіка фармації: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів/І.В. Вершкова, В.В. Крикля, О.В. Мартинова, Л.О. Горяча. –2-ге вид., перероб.- Х.: НФаУ, 2016. – 292 с.
3. Організація та економіка фармації. Ч. 1. Організація фармацевтичного забезпечення населення : нац. підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А. С. Немченко, В. М. Назаркіна, Г. Л. Панфілова та ін.; за ред. А. С. Немченко. – Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2015. – 360 с.– (Національний підручник).

4. Організація та економіка фармації. Ч. 2. Системи обліку в фармації: Національний підруч. для ВНЗ / А.С. Немченко, В.М. Назаркіна, О.П. Гудзенко та ін. ; за ред. А.С. Немченко. — Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2016. — 416 с. — (Національний підручник).

Додаткова

1. Організація фармацевтичного забезпечення населення: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. /А.С. Немченко, В.М. Назаркіна, Г.Л. Панфілова та ін.; За ред. А.С. Немченко [Електронний ресурс].
2. Організація та економіка фармації. Робочий зошит для практичних занять та позааудиторної роботи для здобувачів освіти II курсу, ступінь освіти – фаховий молодший бакалавр, спеціальність 226 Фармація, промислова фармація, освітні програми Аналітичний контроль якості хімічних лікарських сполук, Виробництво фармацевтичних препаратів, Фармація /Крикля В.В., Мартинова О.В. – Х.: НФаУ, 2022. – с.38.
3. Практикум з організації та економіки фармації: Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. Затверджено МОЗ За ред. Н.М. Косяченко. К.: Медицина, 2015. 280 с.
4. Організація діяльності аптек із забезпечення населення і закладів охорони здоров'я лікарськими засобами та товарами аптечного асортименту Ч.1: Навчальний посібник для студентів денної форми навчання / Л.М. Унгурян, О.І. Беляєва, М.С. Образенко та ін. // За ред. Л.М. Унгурян. – Одеса: Одес. нац. мед. ун-т, 2020. - 92 с. - Мова укр.
5. Системи обліку у фармації Ч.2: Навчальний посібник для студентів денної форми навчання / Л.М. Унгурян, О.І. Беляєва, М.С. Образенко та ін. // За ред. Л.М. Унгурян. – Одеса: Одес. нац. мед. ун-т, 2019. - 65 с. - Мова укр.
6. Основи економіки фармації Ч.3: Навчальний посібник для студентів денної форми навчання / Л.М. Унгурян, О.І. Беляєва, М.С. Образенко та ін. // За ред. Л.М. Унгурян. – Одеса: Одес. нац. мед. ун-т, 2019. - 55 с. - Мова укр.

Електронні ресурси

1. Законодавство України [Електронний ресурс]: <http://zakon.rada.gov.ua/laws>
2. МОЗ України – <http://www.moz.gov.ua>
3. Всесвітня організація охорони здоров'я – <http://www.who.int/en/>
4. Наукова бібліотеки НФаУ: <http://lib.nuph.edu.ua/>
5. Державна наукова медична бібліотеки України – <http://www.library.gov.ua/>
6. Державний реєстр лікарських засобів <http://www.drlz.kiev.ua/>